

[Vesterager.]

muligt at gennemføre disse Forbedringer og disse forskellige Udvidelser, som der her er Tale om. Jeg kan give det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen Ret i, at her er Forhold, som maa nøjere undersøges, og der er da navnlig en Ting, som vil komme til at faa stor Betydning ved Siden af det, som det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen omtalte, idet han i denne Henseende særlig dvælede ved Lærertilønnen, nemlig Bygningerne. Skal man have flere Klasser, Klasseværelser o. s. v., vil det blive nødvendigt, at der bygges ved mangfoldige Skoler, og det er jo ikke nogen billig Historie, men det maa ske f. Eks. i de store vestjyske Kommuner. I den Kommune, hvor jeg bor, har vi saaledes 5 faste Skoler. Skal vi til at bygge Lokaler ved alle disse 5 Skoler, bliver det en uhyre stor Udgift for en saadan i Forvejen fattig Kommune, og Skattetrykket vil blive endnu tungere.

Dernæst vil jeg med Hensyn til det 8de Skoleaar først sige, at for saa vidt som det drejer sig om alle Børnene, stiller jeg mig i høj Grad tvivlende over for det betimelige i at gennemføre det, og jeg kan saa godt forstaa, at man vil søge at drage Forældre-raadene med ind; det kan have sin Berettigelse. Men man er, forekommer det mig, i Skolekredse saa tilbøjelig til at dvæle ved de Børn, som er glade ved at fortsætte Skolegangen; men der er Titusinder af Børn, som aldeles ikke glæder sig ved at gaa i Skole til det 15de Aar. Jeg har ved mange Lejligheder drøftet dette Spørgsmaal med saa betydelig en Skolemand som K. M. Klausen, baade i den store Skolekommission, uden for denne og her i Tinget, og K. M. Klausen fastslog altid som betimeligt, at Skæringspunktet skulde være ved det 14de Aar: naar et Barn havde naaet det 14de Aar, var det naturligt, at det kom ud i det praktiske Liv, og saa kunde man, hvis der viste sig Mangler i Kundskaber, hvad jo tit kunde være Tilfældet, bøde derpaa gennem forskellige Foranstaltninger, f. Eks. gennem Ungdomsskoler, hvad jeg nu ikke var helt enig med ham i, eller gennem Efterskoler, tekniske Skoler og forskellige Fagskoler.

Gennem en Menneskealders Virksomhed har jeg lagt Mærke til, at det ikke saa sjældent er de Børn, som i det sidste Aar begynder at længes efter at komme ud og aldeles ikke er bedrøvet over, at Skoletiden er afsluttet, der bliver de allerdygtigste i det praktiske Liv. Hvis man vil gennemføre det 8de Skoleaar for at gøre en Velger-

ning mod Børnene, skal man tage sig i Agt, at man ikke kommer til at gøre Skade over for mange, der maaske slet ikke ønsker at faa dette 8de Skoleaar paatvunget. Hvis man vil skelne mellem de Børn og Forældre, som er glade ved det, og dem, der ikke er det, bliver det en helt anden Sag, men der vil altid være Tusinder af Børn, der vil være langt bedre skikkede til senere hen i Livet at modtage Undervisning og forøge deres Kundskaber. Vort Parti har været villigt til at gaa ind for den Tanke, idet vi altid har støttet baade Aftenskoler og Efterskoler o. s. v.

Nu vil man naturligvis sige: Ja, men vi gennemfører skrappe Bestemmelser, et Mulkt-System o. s. v. Hertil vil jeg sige, at det er et tvivlsomt Vaaben over for Børn i 14—15 Aars Alderen; jeg er tilbøjelig til at tro, at det med den Psykose, der er oppe i Tiden, let vil gøre mere Skade end Gavn. Forældrene er slet ikke saadan indstillet i Øjeblikket, at de holder af de skrappe Midler, saa hvis en Lærer kommer til at staa over for at skulle bruge strenge Midler for at faa Børn i den Alder til at følge med, er jeg overbevist om, at han vil faa uoverstigelige Vanskeligheder. Man maa huske paa, hvad Booker Washington, en af Verdens betydeligste Pædagoger, har sagt: Der er Alverdens Forskel paa at arbejde og paa at blive tvunget til at arbejde. Saaledes er det i det praktiske Liv, men det er det navnlig i denne Overgangsalder; der er Alverdens Forskel paa at gaa i Skole og paa at blive tvunget til at gaa i Skole. Derfor har jeg rent personlig mine Betæneligheder ved at gennemføre et 8de Skoleaar over hele Linien. Jeg tror, det er godt, at vi allerede er ved at glide bort fra denne Tanke, jeg tror, vi maa give langt større Frihed her.

Vore Retningslinier er klart afstukket i den Betænkning, vi afgav i Foraaret, den 27. April 1935, og jeg vil derfor kun gøre et Par Bemærkninger af praktisk Art, idet alle Forhandlinger om Enkeltheder hører hjemme i Udvalget. Der er først dette, at det Lovforslag, som blev fremsat i Fjor, var ledsaget af meget udførlige Bemærkninger, men disse er hverken optrykt eller afkræftet i det her foreliggende Lovforslag, og man maa derfor gaa ud fra, at de i nogen Maade staaar ved Magt endnu. Ganske vist indeholder Lovforslaget store Ændringer i Forhold til det i Fjor fremsatte, men det er ogsaa rigtigt, hvad det ærede Medlem Hr. Arnth Jensen sagde, at det for en stor Del kun drejer sig om en Ombygning af